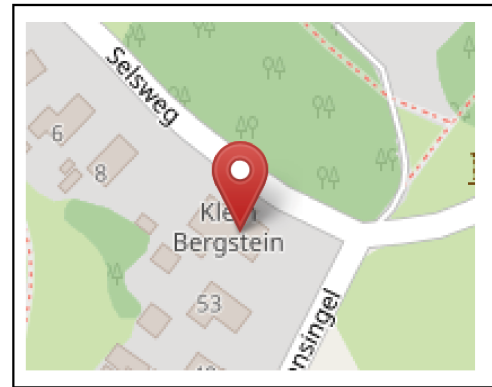

Klein Bergstein
Selsweg 16
6955 BJ Ellecom

Monumentgegevens

Monumentnummer 0000166
Inschrijving register 18 februari 2009
Kadastrale aanduiding Dieren S 1311

Historie en ligging:

Deze schilderachtige villa genaamd "Klein Bergstein" werd rond 1875 in een eclectische stijl gebouwd op de plaats van een boerderij in opdracht van de familie Löben Sels die toentertijd de tegenoverliggende buitenplaats Groot Bergstein bewoonde. Op het terrein van de in de tweede wereldoorlog verwoeste buitenplaats werd de Anne Frankschool gebouwd. Het pand is vermoedelijk rond 1900-1910 verbouwd en uitgebreid. De detaillering van deze uitbreiding vertoont invloeden van de Jugendstil.

De villa die o.a. de functie van hotel heeft gehad is nu in gebruik als kantoor. Daartoe is het pand aan de achterzijde in stijl uitgebreid. De ingang van de het pand bevindt zich in de rechter zijgevel. De villa wordt omgeven door een deels ten behoeve van het parkeren verharde tuin. Van het smeedijzeren tuinhek is slechts een dubbel draaihek aan de zijde van de Selsweg bewaard gebleven. De villa is sterk beeldbepalend gelegen op de hoek van de Selsweg en de Buitensingel en vormt een markant onderdeel van de oostelijke dorpsrand (met name gezien vanaf de A-42).

Plattegrond en opbouw:

Het witgepleisterde pand is opgetrokken op een onregelmatige plattegrond en is samengesteld uit diverse in hoogte verschillende bouwmassa's die ieder van een eigen kap bezitten. Over het algemeen zijn de verschillende bouwmassa's voorzien van zadeldaken met windveren en bakgoten. In het rechter dakschild van de hoogste bouwmassa bevindt zich een fraai gedetailleerde schoorsteen. Hier bevindt zich ook ter hoogte van de bovenlichten van de ramen van de zolderverdieping een horizontaal over de gevel lopende band van oranje verblendsteen en baksteen. De oorspronkelijk gladde bepleistering van de gevels is in meer recente tijd verloren gegaan door de toepassing van een ruwe sierpleisterachtige afwerking.

Vorgevel:

Het vooruitspringende linker geveldeel heeft een aan de voorzijde een groot terras. De beletage bezit een breed rechtgesloten venster met terrasdeuren. De verdieping bezit een getoogd venster met een meerdelig kozijn met o.a. een stolpraam. De geveltop heeft twee smalle rechtgesloten zoldervensters, ieder met een 2-ruits draairaam.

Het rechts hiervan gelegen geveldeel heeft links in het souterrain een rechtgesloten venster. De beletage bezit twee getoogde vensters die ieder voorzien zijn van een stolpraam met een enkelruits bovenlicht. De lage verdieping bezit twee getoogde vensters met stolpramen.

Linker zijgevel:

Het recent verhoogde vooruitspringende lage geveldeel rechts heeft uiterst links een getoogd venster met een vernieuwd raam en uiterst rechts een getoogd blind venster. De

toegevoegde verdieping heeft zowel uiterst links als rechts een rechtgesloten venster. In het midden bevinden zich twee smalle vensters. Het evenwijdig aan de voorgevel lopende geveldeel dat bovengenoemde geveldeel verbindt met terugliggende geveldeel van de hoofdbouwmassa heeft op de begane grond een getoogd venster. Het terugliggende hoge geveldeel rechts heeft in het souterrain een reeks venters met nieuwe raaminvullingen. De beletage bezit drie getoogde venster met vernieuwde ramen.

De verdieping bezit twee getoogde vensters. Het rechter venster is voorzien van dubbele 6-ruits draaideuren. Onder de daklijst bevinden zich in totaal vier, telkens twee aan twee geplaatste, smalle zoldervensters. In de rechts gelegen plint van het terras bevindt zich links een half rond venster met een gietijzeren raam.

Achtergevel:

De gevel van het vooruitspringende verhoogde lage bouwblok heeft een symmetrische indeling en is vier traveeën breed. De eerste en de vierde travee risaleren licht en worden afgesloten door puntgevels. De gevel heeft in de eerste en de vierde travee zowel op de begane grond als op de verdieping een getoogd venster. De tweede en derde travee bevatten op de begane grond twee smalle rechtgesloten vensters en op de verdieping twee bredere rechtgesloten vensters.

De gevel van de hoge terugliggende hoofdbouwmassa links heeft op de beletage een uitbouw waarvoor zich een bordestrap bevindt die leidt naar een paneeldeur met een 2-ruits bovenlicht waarvoor een smeedijzeren raamhek geplaatst is. Rechts hiervan bevindt zich een venster met een tweedelig raam waarvoor een smeedijzeren raamhek geplaatst is. De bovenzijde van de uitbouw fungeerde oorspronkelijk als balkon. De verdieping bezit dan ook dubbele balkondeuren met een enkelruits bovenlicht. Rechts boven de deuren, tussen de verdieping en de zolderverdieping, bevindt zich een licht getoogd venster met schuifraam.

Rechter zijgevel:

De rechter zijgevel bestaat uit twee delen. Het terugliggende linker geveldeel heeft op de begane grond een in baksteen opgetrokken bordestrap die aan de bovenzijde bekleed is hardsteen. De uitgemetselde plint is afgedekt met een geprofileerde lijst. Het bordes is voorzien een fraai smeedijzeren hekwerk in de stijl van de Jugendstil. De dubbele paneeldeur heeft een 3-ruits bovenlicht. De verdieping bezit een venster met een tweeruits. Het vooruitspringende rechter geveldeel heeft op beletage links een smal hoog venster met Hu verglaz is do drader pal ena enseris schira am Volong a ao is om sect raki. smeedijzeren Jugendstil raamhek geplaatst. Rechts hiervan bevindt zich een breed rechtgesloten venster met vernieuwde ramen. De eerste verdieping heeft links een smal venster met een vernieuwd raam. De tweede verdieping heeft drie gekoppelde, rondboog-vensters met vernieuwde ramen.

Interieur:

Het interieur bevat nog verschillende bewaard gebleven onderdelen. Te noemen zijn ondermeer: een kelder met troggewelfjes, een keuken met een oorspronkelijke vloer en schouw met Jugendstilornamentiek, een met marmer belegde gang, het trappenhuis, een in kamer links van de entree gelegen houten schoorsteenmantel en boezem waarin twee panelen zijn opgenomen. Een paneel bevat een schildering voorstellende een bloemstilleven. Het andere paneel waarin zich nu een spiegel bevindt was vermoedelijk eveneens van een schildering voorzien. De verdieping heeft een nu als werkruimte in gebruik zijnde voormalige badkamer met een betegelde lambrisering in de stijl van de Nieuwe Kunst (de Nederlandse variant van de Jugendstil).

Reden van plaatsing:

Het pand bezit stedenbouwkundige waarde:

- vanwege de beeldbepalende situering op de hoek van de Selsweg en de Buitensingel alsmede vanwege de belangrijke functie die het pand vervult in het beeld van de oostelijke dorpsrand. Naast de kerk is de villa het meest bepalend voor het beeld van Ellecom.
- het pand heeft met de omringende tuin en tuinhek een zeldzaamheidswaarde qua aanleg, structuur en relatie met de omgeving.

Het pand bezit architectuurhistorische waarde:

- vanwege de gaaf bewaarde hoofdvorm, de detaillering en het materiaalgebruik.
- als goed voorbeeld van een ruim opgezette schilderachtige villa uit het laatste kwart van de 19de eeuw met latere toevoegingen.
- vanwege meerder gaaf bewaarde interieuronderdelen waaronder o.a. een gesneden schouw met geschilderd paneel.

Voldoet aan de basisnormen a en b alsmede aan de meerwaarden 1b, 1d, 2a, 2c en 2d. Op grond van bovenstaande voldoet het pand aan artikel 9 e.v. van de gemeentelijke monumentenverordening.

Voorgevel Klein Bergstein - 2016 Foto: Kees van Splunter / fotoclub Veluwezoom © CC BY-NC-ND